

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2020. november 19.*

„Előzetes döntéshozatal – A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség – Menekültpolitika – 2011/95/EU irányelv – A menekült jogállás nyújtásának feltételei – A katonai szolgálat teljesítésének megtagadása – A 9. cikk (2) bekezdésének e) pontja – A származási országnak a lelkiismereti okból történő megtagadáshoz való jogról nem rendelkező joga – Azon személyek védelme, akik származási országukból a katonai szolgálat alóli felmentésre vonatkozó határidő letelte után menekültek el – A 9. cikk (3) bekezdése – Az ezen irányelv 10. cikkében említett okok és az említett irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontjában említett büntetőeljárás és büntetés közötti összefüggés – Bizonyítás”

A C-238/19. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Verwaltungsgericht Hannover (hannoveri közigazgatási bíróság, Németország) a Bírósághoz 2019. március 20-án érkezett, 2019. március 7-i határozatával terjesztett elő az

EZ

és

a **Bundesrepublik Deutschland**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: J.–C. Bonichot, az első tanács elnöke, tanácselnökként eljárva (előadó), C. Toader és M. Safjan bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: R. Schiano tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2020. március 5-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- EZ képviseletében S. Schröder Rechtsanwältin,
- a Bundesrepublik Deutschland képviseletében A. Horlamus, meghatalmazotti minőségben,
- a német kormány képviseletében R. Kanitz, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

– az Európai Bizottság képviselőjében S. Grünheid és M. Condou-Durande, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2020. május 28-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlament és tanácsi irányelv (HL 2011. L 337., 9. o.; helyesbítések: HL 2017. L 167., 58. o.; HL 2019. L 19., 20. o.) 9. cikke (2) bekezdése e) pontjának és (3) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a szíriai állampolgár EZ és a Bundesrepublik Deutschland (Németországi Szövetségi Köztársaság) között a Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (szövetségi migrációs és menekültügyi hivatal, Németország) azon határozata tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelyben megtagadták tőle a menekült jogállást.

Jogi háttér

A Genfi Egyezmény

- 3 A menekültek helyzetére vonatkozó, 1967. január 31-én New Yorkban aláírt, 1967. október 4-én hatályba lépő jegyzőkönyvvel (kihirdette: az 1989. évi 15. tvr.) kiegészített, a menekültek helyzetére vonatkozó, 1951. július 28-án Genfben aláírt, és 1954. április 22-én hatályba lépő egyezmény (*Recueil des traités des Nations unies*, 189. kötet, 150. o., 2545. sz. [1954]; kihirdette: az 1989. évi 15. tvr.; a továbbiakban: Genfi Egyezmény) 1. cikkének A. pontja értelmében:

„Az Egyezmény alkalmazásában a »menekült« fogalma alkalmazandó minden olyan személyre, aki:

[...]

- (2) [...] faji, vallási okok, nemzeti hovatartozása, illetve meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása, avagy politikai meggyőződése miatti üldözéstől való megalapozott félelme miatt az állampolgársága szerinti országon kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy az üldözéstől való félelmében nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni; vagy aki állampolgársággal nem rendelkezve és korábbi szokásos tartózkodási helyén kívül tartózkodva ilyen események következtében nem tud, vagy az üldözéstől való félelmében nem akar oda visszatérni.

[...]”

A 2011/95 irányelv

- 4 A 2011/95 irányelv (2), (4), (12), (24) és (29) preambulumbekzdése értelmében:

„(2) A közös menekültpolitika, beleértve a Közös Európai Menekültügyi Rendszert is, lényeges alkotóelemét képezi az Európai Unió azon célkitűzésének, hogy fokozatosan létrehozza a szabadság, a biztonság és a jog olyan térségét, amely nyitva áll azok előtt, akik kényszerítő körülmények miatt jogosan keresnek védelmet az Unión belül.

[...]

(4) A genfi egyezmény [...] a menekültek védelmét szolgáló nemzetközi jogi rendszer sarokkövét képezi.

[...]

(12) Ezen irányelv legfőbb célja egyrésről annak biztosítása, hogy valamennyi tagállamban azonos feltételeket alkalmazzanak a nemzetközi védelemre valóban rászoruló beazonosítására, másrésről annak elősegítése, hogy e személyek valamennyi tagállamban hozzáférhessenek az ellátások egy minimális szintjéhez.

[...]

(24) A menedékkérőknek a genfi egyezmény 1. cikke értelmében menekültként történő elismerésére vonatkozóan közös feltételeket kell elfogadni.”

[...]

(29) A genfi egyezmény 1. cikkének A. pontja szerinti menekültkénti elismerés egyik feltétele, hogy okozati kapcsolat álljon fenn az üldöztetés okai, azaz a faji, illetőleg vallási okok, nemzeti hovatartozás, politikai meggyőződés vagy meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozás, valamint az üldözési cselekmények, illetve az üldözési cselekmények elleni védelem hiánya között.”

- 5 Ezen irányelv 2. cikkének d) pontja értelmében ezen irányelv alkalmazásában a „menekült” „harmadik ország olyan állampolgára, aki faji, illetőleg vallási okok, nemzeti hovatartozása, politikai meggyőződése avagy meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása miatti üldöztetéstől való megalapozott félelme miatt az állampolgársága szerinti országon kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy az üldöztetéstől való félelmében nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni; [...]”.

- 6 Az említett irányelv „A nemzetközi védelem iránti kérelem értékelése” című II. fejezetében szereplő 4. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) A tagállamok a kérelmező kötelezettségének tekinthetik, hogy a lehető leggyorsabban bemutasson a nemzetközi védelem iránti kérelem megalapozásához szükséges valamennyi bizonyítékot. A kérelem szempontjából jelentőséggel bíró bizonyítékok értékelését – a kérelmező közreműködésével – a tagállam végzi.

(2) Az (1) bekezdésben említett bizonyítékok közé tartoznak a kérelmező által az alábbiak tekintetében szolgáltatott információk, valamint ezek alátámasztására a kérelmező birtokában lévő dokumentumok: a kérelmező életkora, háttere – ideértve az érintett hozzátartozókat is –, személyazonossága, állampolgársága(i), korábbi tartózkodási helye(i), illetve a korábbi tartózkodási helye(i) szerinti ország(ok), menedékjog iránt korábban benyújtott kérelmei, utazásának útvonala, úti okmányai, továbbá nemzetközi védelem iránti kérelmének indokai.”

(3) A nemzetközi védelem iránti kérelem értékelése egyedi alapon, a következők figyelembevételével történik:

- a) a kérelemre vonatkozó határozat meghozatalának időpontjában a származási országra vonatkozó valamennyi releváns tény, ideértve a származási ország törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseit [helyesen: törvényi és rendeleti rendelkezéseit], valamint azok alkalmazási módját is;
- b) a kérelmező releváns nyilatkozatai és az általa bemutatott dokumentumok, ideértve az arra vonatkozó információkat is, hogy a kérelmező üldöztetésnek vagy súlyos sérelemnek ki volt-e téve, illetve, hogy ezek veszélye fennáll-e;
- c) a kérelmező egyéni helyzete és személyes körülményei, ideértve az olyan tényezőket is, mint a háttér, nem és életkor, annak megállapítása érdekében, hogy a személyes körülményeit figyelembe véve a vele szemben elkövetett cselekmények vagy azon cselekmények, amelyeket vele szemben elkövethetnek, üldöztetésnek, illetve súlyos sérelemnek minősülnek-e;
- d) azon kérdés megválaszolása, hogy a kérelmező a származási ország elhagyása után végzett-e olyan tevékenységet, amelynek kizárólagos vagy legfőbb célja a nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtásához szükséges feltételek megteremtése volt, annak megállapítása érdekében, hogy e tevékenysége miatt az említett országba való visszatérése esetén a kérelmező vonatkozásában üldöztetés vagy súlyos sérelem veszélye fennállna-e;
- e) azon kérdés megválaszolása, hogy észszerűen elvárható-e a kérelmezőtől, hogy egy olyan másik állam védelmét vegye igénybe, amelynek állampolgárságát megszerezheti.

(4) Azon tény, hogy a kérelmező korábban már üldöztetésnek vagy súlyos sérelemnek volt kitéve, illetve vele szemben ilyen üldöztetés vagy súlyos sérelem közvetlen veszélye állt fenn, komoly alátámasztásul szolgál a kérelmező üldöztetéstől való megalapozott félelmének, valamint [helyesen: valamint] a súlyos sérelem tényleges veszélyének, kivéve, amennyiben alapos okból feltételezhető, hogy a kérelmezőt nem fogják újból üldözni, illetve hogy a súlyos sérelem veszélye vele szemben már nem áll fenn.

(5) Amennyiben a tagállamok alkalmazzák az (1) bekezdés első mondatában említett elvet [helyesen: Amennyiben a tagállamok azon elvet alkalmazzák], amely szerint a kérelmezőnek meg kell indokolnia a nemzetközi védelem iránti kérelmét, és amennyiben a kérelmező állításait nem támasztják alá dokumentumok vagy egyéb bizonyítékok, úgy ezen állításokat nem kell bizonyítani [helyesen: amennyiben a kérelmező állításainak bizonyos részeit nem támasztják alá dokumentumok vagy egyéb bizonyítékok, úgy ezeket nem kell bizonyítani], amennyiben:

- a) a kérelmező láthatóan mindent megtett kérelmének alátámasztása érdekében;
- b) a kérelmező átadta a rendelkezésére álló valamennyi bizonyítékot [helyesen: valamennyi releváns bizonyítékot], és az egyéb jelentős, de hiányzó bizonyítékok vonatkozásában kielégítő magyarázatot adott;
- c) megállapítható, hogy a kérelmező állításai logikailag összefüggőek és hihetőek, és nem mondanak ellent a kérelmével kapcsolatban ismert általános és egyedi információknak;
- d) kérelmező az első adandó alkalommal benyújtotta a nemzetközi védelem iránti kérelmét, kivéve, amennyiben alapos indokkal igazolni tudja ennek elmulasztását; és
- e) általánosságban megállapítható a kérelmező szavahihetősége.”

7 Ugyanezen irányelvnek „Az üldöztetés” című 9. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Egy cselekmény a genfi egyezmény 1. cikkének A. pontja szerint akkor minősül üldözésnek, ha:

- a) jellegénél, illetve ismétlődésénél fogva elegendően súlyos ahhoz, hogy az alapvető emberi jogokat súlyosan megsértse, különös tekintettel az állam azon kötelezettségeire, amelyektől az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én aláírt] európai egyezmény [kihirdette: az 1993. évi XXXI. tv.] 15. cikkének (2) bekezdése értelmében nem lehet eltérni, vagy
- b) különböző olyan intézkedések együtteséből áll össze, amelyek elég súlyosan sértik az emberi jogokat ahhoz, hogy az érintett személy helyzetére az a) pontban említetthez hasonló módon hassanak.

(2) Az (1) bekezdés szerinti üldözés többek között a következő cselekmények formájában jelenhet meg:

[...]

- e) konfliktushelyzetben történő katonai szolgálatmegtagadás miatti büntetőeljárás vagy büntetés, amennyiben a katonai szolgálat teljesítése bűncselekmény vagy a 12. cikk (2) bekezdése szerinti kizáró okok hatálya alá tartozó valamely cselekmény elkövetésével járna;

[...]

(3) A 2. cikk d) pontjával összhangban, a 10. cikkben említett okok, valamint az e cikk (1) bekezdésében üldözésnek minősített cselekmények, illetve az ilyen cselekményekkel szembeni védelem hiánya között összefüggésnek kell lennie.”

8 A 2011/95 irányelv 10. cikke a következőképpen szól:

„(1) Az üldöztetési okok értékelésekor a tagállamok a következőket veszik figyelembe:

[...]

- e) a politikai vélemény fogalma különösen azt foglalja magában, hogy a kérelmező egy olyan ügyben, amely a 6. cikkben említett potenciális üldözőt, annak politikáját vagy eljárását érinti, meghatározott véleményt, gondolatokat vagy meggyőződést képvisel, függetlenül attól, hogy a kérelmező az adott vélemény, gondolatok vagy meggyőződés alapján cselekedett-e.

(2) Annak értékelésekor, hogy a kérelmező üldöztetéstől való félelme megalapozott-e, nincs jelentősége annak, hogy a kérelmező ténylegesen rendelkezik-e az üldöztetés alapjául szolgáló faji, vallási, nemzetiségi, társadalmi vagy politikai jellemzőkkel, amennyiben üldözője úgy tekinti, hogy rendelkezik e jellemzőkkel.”

9 Ezen irányelv „Kizáró okok” című 12. cikkének (2) bekezdése a következőket írja elő:

„A harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy nem ismerhető el menekültként, amennyiben nyomós okkal feltételezhető, hogy az érintett személy:

- a) béke elleni, háborús, vagy emberiség elleni, az ilyen bűncselekményekről rendelkező nemzetközi okmányokban meghatározott bűncselekményt követett el;

[...]”

A német jog

- 10 Az Asylgesetz (a menedékjogról szóló törvény) alapügyre alkalmazandó változata (a továbbiakban: AsylG) „A menekültként való elismerés” című 3. §-ában a következőket írja elő:

„(1) A külföldi a [Genfi Egyezmény] értelmében vett menekült, ha

1. faji, illetőleg vallási okok, nemzeti hovatartozása, politikai meggyőződése avagy meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása miatti üldöztetéstől való megalapozott félelme miatt
2. azon országon (származási ország) kívül tartózkodik,
 - a) amelynek az állampolgára, és nem tudja, vagy az üldözéstől való félelmében nem kívánja ezen ország védelmét igénybe venni;

[...]

(2) A külföldi állampolgár menekültként történő, fenti (1) bekezdés szerinti elismerése kizárt, amennyiben nyomós ok van annak feltételezésére, hogy az érintett személy:

1. béke elleni, háborús, vagy emberiség elleni, az ilyen bűncselekményekről rendelkező nemzetközi okmányokban meghatározott bűncselekményt követett el;
2. a szövetségi területen kívül, a menekültként történő befogadását megelőzően súlyos, nem politikai bűncselekményt követett el, ideértve különösen valamilyen kegyetlen cselekményt, akkor is, ha azt állítólagos politikai célból követte el, vagy
3. az Egyesült Nemzetek céljaiba és elveibe ütköző cselekményekben bűnös.

[...]”

- 11 Az AsylG-nak „Az üldöztetés” címet viselő 3a §-a az alábbiakat írja elő:

„(1) A 3. § (1) bekezdése értelmében üldözésnek minősül valamely cselekmény, ha

1. jellegénél vagy ismétlődésénél fogva elég súlyos ahhoz, hogy az alapvető emberi jogokat súlyosan megsértse, különös tekintettel az állam azon kötelezettségeire, amelyektől az [...] emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény [...] 15. cikkének (2) bekezdése értelmében nem lehet eltérni; vagy
2. különböző olyan intézkedések együtteséből áll össze, amelyek elég súlyosan sértik az emberi jogokat ahhoz, hogy az érintett személy helyzetére az a) pontban említetthez hasonló módon hassanak.

(2) Az (1) bekezdés szerinti üldözés többek között a következő cselekmények formájában jelenhet meg:

[...]

5. konfliktushelyzetben történő katonai szolgálatmegtagadás miatti büntetőeljárás vagy büntetés, amennyiben a katonai szolgálat teljesítése bűncselekmény vagy a 3. cikk (2) bekezdése szerinti kizáró okok hatálya alá tartozó valamely cselekmény elkövetésével járna;

[...]

(3) A 3. § (1) bekezdésének 1. pontja és a 3b § együttesen értelmezett rendelkezéseiben említett üldözési okok, valamint az e § (1) és (2) bekezdésében üldözésnek minősített cselekmények, illetve az ilyen cselekményekkel szembeni védelem hiánya között összefüggésnek kell lennie.”

12 Az AsylG „Üldöztetési okok” című 3b §-a a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az üldözési okoknak a 3. § (1) bekezdésének 1. pontja alapján történő értékelésekor az alábbi körülményeket kell figyelembe venni:

[...]

5. a politikai vélemény fogalma különösen azt foglalja magában, hogy a külföldi állampolgár egy olyan ügyben, amely a 3c. cikkben említett potenciális üldözött, annak politikáját vagy eljárását érinti, meghatározott véleményt, gondolatokat vagy meggyőződést képvisel, függetlenül attól, hogy a külföldi állampolgár az adott vélemény, gondolatok vagy meggyőződés alapján cselekedett-e.

(2) Annak értékelésekor, hogy a külföldi üldöztetéstől való félelme megalapozott-e, nincs jelentősége annak, hogy ténylegesen rendelkezik-e az üldöztetés alapjául szolgáló faji, vallási, nemzetiségi, társadalmi vagy politikai jellemzőkkel, amennyiben üldözője úgy tekinti, hogy rendelkezik e jellemzőkkel.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 13 A szír állampolgár, EZ 2014. november 6-án hagyta el hazáját. 2015. szeptember 5-én érkezett Németországba, ahol 2016. január 28-án menedékjog iránti kérelmet terjesztett elő.
- 14 Előadta, hogy 2014 novemberében elmenekült Szíriából, hogy ne kelljen a katonai szolgálatát teljesítenie, és attól való félelmében, hogy részt kell vennie a polgárháborúban. A katonai szolgálat alóli felmentését 2015 februárjáig, az egyetemi tanulmányai befejezéséig engedélyezték.
- 15 2017. április 11-én a szövetségi migrációs és menekültügyi hivatal kiegészítő védelmet biztosított számára, a menedékjog iránti kérelmét azonban elutasította azon az alapon, hogy EZ nem szenvedett el üldöztetést, amely miatt a hazáját el kellett volna hagyni. E hatóság szerint az érintettnek – mivel csak a polgárháború miatt menekült el – nem kell üldöztetéstől tartania, ha visszatér Szíriába. Mindenesetre nincs összefüggés az üldöztetés, amelytől tart és azon üldöztetési okok között, amelyek a menekültkénti elismerésre jogosíthatnak.
- 16 EZ 2017. május 1-jén keresetet indított e határozattal szemben a kérdést előterjesztő bíróság, a Verwaltungsgericht Hannover (hannoveri közigazgatási bíróság, Németország) előtt. Lényegében úgy véli, hogy amiatt, hogy származási országából azért menekült el, hogy kibújjon a katonai szolgálatra vonatkozó kötelezettség alól, és a Németországban benyújtott menedékjog iránti kérelme miatt fennáll az üldöztetés veszélye, amely igazolja, hogy megadják számára a menekült jogállást.
- 17 A kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy a nemzeti ítélkezési gyakorlat nincs rögzítve az azon szíriai hadköteles személyek által előterjesztett menedékjog iránti kérelmek tekintetében, akik azért menekültek el az országukból, hogy kivonják magukat a katonai szolgálat alól, és emiatt az országukba való visszatérésük esetén büntetőeljárás és büntetés fenyegeti őket.

18 E körülmények között határozott úgy a Verwaltungsgericht Hannover (hannoveri közigazgatási bíróság), hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) Úgy kell-e értelmezni a [2011/95] irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontját, hogy a »konfliktushelyzetben történő katonai szolgálatmegtagadás« nem követeli meg, hogy az érintett személy formális megtagadási eljárásban tagadja meg a katonai szolgálatot, ha a származási ország joga nem rendelkezik a katonai szolgálat megtagadásához való jogról?
- 2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: védelemben részesíti-e a [2011/95] irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontja a »konfliktushelyzetben történő katonai szolgálatmegtagadással« azokat a személyeket is, akik a katonai szolgálat alóli felmentés lejárta után nem állnak a származási ország katonai közigazgatásának rendelkezésére, és meneküléssel kivonják magukat a kényszerbehívás alól?
- 3) A második kérdésre adandó igenlő válasz esetén: úgy kell-e értelmezni a [2011/95] irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontját, hogy az olyan hadköteles személy számára, aki a jövőbeli katonai bevetési területét nem ismeri, a katonai szolgálat teljesítése pusztán azért »járna [közvetlenül vagy közvetve] bűncselekmény vagy a 12. cikk (2) bekezdése szerinti kizáró okok hatálya alá tartozó valamely cselekmény elkövetésével«, mivel a származási országának fegyveres erői hadköteles személyek bevetésével ismételt és rendszeresen követnek el ilyen bűncselekményeket vagy cselekményeket?
- 4) Úgy kell-e értelmezni a [2011/95] irányelv 9. cikkének (3) bekezdését, hogy a [2011/95] irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontja szerinti üldöztetés esetén is – a [2011/95] irányelv 2. cikkének d) pontjával összhangban – összefüggésnek kell lennie a [2011/95] irányelv 10. cikkében említett okok, valamint a [2011/95] irányelv 9. cikkének (1) és (2) bekezdésében üldöztetésnek minősített cselekmények, illetve az ilyen cselekményekkel szembeni védelem hiánya között?
- 5) A negyedik kérdésre adandó igenlő válasz esetén: a [2011/95] irányelv 9. cikkének a 2. cikke d) pontjával összefüggésben értelmezett (3) bekezdése értelmében vett azon összefüggés, amely a katonai szolgálatmegtagadás miatti büntetőeljárás vagy büntetés formájában történő üldöztetés és az üldöztetési ok között áll fenn, már akkor adott, ha a büntetőeljárás vagy a büntetés a megtagadáshoz kapcsolódik?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes észrevételek

- 19 Először is emlékeztetni kell arra, hogy a 2011/95 irányelv (4) és (12) preambulumbekkezdéséből kitűnik, hogy a Genfi Egyezmény a menekültek védelmét szolgáló nemzetközi jogi rendszer sarokkövét képezi, és ezt az irányelvet többek között azért fogadták el, hogy valamennyi tagállamban azonos feltételeket alkalmazzanak a nemzetközi védelemre valóban rászorulóknak beazonosítására.
- 20 A 2011/95 irányelv rendelkezéseit tehát az irányelv általános rendszerének és céljának fényében kell értelmezni, tiszteletben tartva a Genfi Egyezményt és az EUMSZ 78. cikk (1) bekezdésében említett egyéb vonatkozó szerződéseket. Ezen értelmezés során az irányelv (16) preambulumbekkezdése értelmében tiszteletben kell tartani az Európai Unió Alapjogi Chartája által elismert jogokat is (lásd ebben az értelemben: 2015. február 26-i Shepherd ítélet, C-472/13, EU:C:2015:117, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 21 Másodszor emlékeztetni kell arra, hogy a 2011/95 irányelv 2. cikkének d) pontja szerint menekült többek között a harmadik ország olyan állampolgára, aki faji, illetőleg vallási okok, nemzeti hovatartozása, politikai meggyőződése avagy meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása miatti „üldöztetéstől való megalapozott félelme miatt” az állampolgársága szerinti országon kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy „az üldöztetéstől való félelmében” nem kívánja annak az országnak a „védelmét” igénybe venni. Így a származási országában fennálló körülmények miatt fenn kell állnia az érintett állampolgárnak az irányelvben és a Genfi Egyezményben felsorolt öt közül legalább egy okból való személyes üldöztetés miatti megalapozott félelmének (lásd ebben az értelemben: 2015. február 26-i Shepherd ítélet, C-472/13, EU:C:2015:117, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 22 Harmadszor hangsúlyozni kell, hogy a 2011/95 irányelv 9. cikke meghatározza azokat a tényezőket, amelyek alapján egyes cselekmények a Genfi Egyezmény 1. cikkének A. pontja értelmében vett üldözésnek minősülnek. E tekintetben ezen irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja kifejti, hogy a releváns cselekményeknek jellegüknél, illetve ismétlődésüknél fogva elegendően súlyosaknak kell lenniük ahhoz, hogy az alapvető emberi jogokat súlyosan megsértsék, különösen azokat az abszolút jogokat, amelyekről az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 15. cikkének (2) bekezdése értelmében semmilyen eltérés nem lehetséges. Másfelől az említett irányelv 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja kifejti, hogy üldöztetésnek kell tekinteni különböző olyan intézkedések együttesét is, amelyek elég súlyosan sértik az emberi jogokat ahhoz, hogy az érintett személy helyzetére az ugyanezen irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említetthez hasonló módon hassanak. E rendelkezésekből következően az alapvető jogok megsértésének bizonyos súlyúnak kell lennie ahhoz, hogy a Genfi Egyezmény 1. cikkének A. pontja szerinti üldöztetésnek minősüljön (lásd: ebben az értelemben: 2015. február 26-i Shepherd ítélet, C-472/13, EU:C:2015:117, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 23 Negyedszer meg kell állapítani, hogy a 2011/95 irányelv 4. cikke (3) bekezdésének a)-c) pontja értelmében a nemzetközi védelem iránti kérelem egyedi értékelésekor figyelembe kell venni a kérelemre vonatkozó határozat meghozatalának időpontjában a származási országra vonatkozó valamennyi releváns tény, a kérelmező releváns nyilatkozatait és az általa bemutatott releváns dokumentumokat, valamint a kérelmező egyéni helyzetét és személyes körülményeit.
- 24 E megfontolások fényében kell értelmezni a 2011/95 irányelv 9. cikke (2) bekezdése e) pontjának rendelkezéseit, amelyek értelmében az e cikk (1) bekezdése értelmében vett üldözésnek minősül többek között a konfliktushelyzetben történő katonai szolgálatmegtagadás miatti büntetőeljárás vagy büntetés, amennyiben a katonai szolgálat teljesítése bűncselekmény vagy az ezen irányelv 12. cikke (2) bekezdése szerinti kizáró okok hatálya alá tartozó valamely cselekmény elkövetésével járna.
- 25 Egyébiránt az alapügyet illetően a kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott információkból kitűnik, hogy azok a bűncselekmények, amelyeket EZ a szíriai polgárháború során sorkatonaként elkövethetett volna, a 2011/95 irányelv 12. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerinti „háborús bűncselekményeknek” vagy „emberiség elleni bűncselekményeknek” minősülnek.

Az első és a második kérdésről

- 26 Első két kérdésével, amelyeket célszerű együtt vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2011/95 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes, hogy – ha a származási állam joga nem rendelkezik a katonai szolgálat teljesítése megtagadásának lehetőségéről - e megtagadást olyan helyzetben állapítják meg, amelyben az érintett személy nem tette hivatalossá egy adott eljárás szerint a megtagadását, és elmenekült a származási országából anélkül, hogy jelentkezett volna a katonai hatóságoknál.

- 27 A 2011/95 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontja szerint a katonai szolgálat teljesítésének megtagadásából kell erednie annak az üldöztetésnek, amelyeknek az állítása szerint ki van téve az a személy, aki e rendelkezés alapján menekült jogállást kíván szerezni. Következésképpen e megtagadásnak az egyetlen olyan eszköznek kell minősülnie, amely az érintett számára lehetővé teszi az ugyanezen irányelv 12. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerinti bűncselekményekben való részvétel elkerülését (lásd: ebben az értelemben: 2015. február 26-i Shepherd ítélet, C-472/13, EU:C:2015:117, 44. pont).
- 28 Következésképpen azon körülmény, hogy a menekült jogállást kérelmező nem élt a katonai szolgálatot lelkiismereti okokból megtagadó személy jogállásának a megszerzésére irányuló eljárással, a 2011/95 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontja szerinti bármely védelmet kizár, kivéve ha az említett kérelmező bizonyítja, hogy a konkrét helyzetében a számára semmilyen ilyen jellegű eljárás nem lett volna igénybe vehető (lásd: ebben az értelemben: 2015. február 26-i Shepherd ítélet, C-472/13, EU:C:2015:117, 45. pont).
- 29 Különösen, ha a származási állam joga nem rendelkezik a katonai szolgálat teljesítése megtagadásának lehetőségéről, és ennek következtében semmilyen erre irányuló eljárás nem létezik, a katonai szolgálat alól kibúvó személytől nem várható el, hogy egy adott eljárás szerint hivatalos formába öltse a megtagadását.
- 30 Ezenkívül ebben az esetben, tekintettel e megtagadásnak a származási állam joga szerinti jogellenes jellegére, valamint arra a büntetőeljárásra és büntetésre, amelynek az az elkövetőjét kiteszi, nem lehet észszerűen elvárni tőle, hogy a megtagadást a katonai hatóságok előtt kifejezésre juttassa.
- 31 Ugyanakkor ezek a körülmények nem elegendőek annak megállapításához, hogy az érdekelt valóban megtagadta a katonai szolgálat teljesítését. A 2011/95 irányelv 4. cikke (3) bekezdése a)-c) pontjának megfelelően a nemzetközi védelem iránti kérelem értékelésekor az annak alátámasztásaként előterjesztett más bizonyítékokhoz hasonlóan figyelembe kell venni a kérelemre vonatkozó határozat meghozatalának időpontjában a származási országra vonatkozó valamennyi releváns tényt, a kérelmező releváns nyilatkozatait és az általa bemutatott releváns dokumentumokat, valamint a kérelmező egyéni helyzetét és személyes körülményeit, amint az a jelen ítélet 23. pontjában felidézésre került.
- 32 Következésképpen a 2011/95 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes – ha a származási állam joga nem rendelkezik a katonai szolgálat megtagadásának lehetőségéről –, hogy e megtagadást megállapítják abban az esetben, ha az érintett személy nem tette hivatalossá a megtagadását egy adott eljárás szerint, és anélkül menekült el a származási országából, hogy a katonai hatóságoknál jelentkezett volna.

A harmadik kérdésről

- 33 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy a 2011/95 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy konfliktushelyzetben a katonai szolgálata teljesítését megtagadó, olyan hadköteles személy számára, aki a jövőbeli katonai bevetési területét nem ismeri, a katonai szolgálat teljesítése pusztán azért járna bűncselekmény vagy az ezen irányelv 12. cikkének (2) bekezdése szerinti kizáró okok hatálya alá tartozó valamely cselekmény elkövetésével, mivel a származási országának fegyveres erői hadköteles személyek bevetésével ismételt és rendszeresen követnek el ilyen bűncselekményeket vagy cselekményeket.
- 34 Kizárólag a nemzeti hatóságok feladata az, hogy bírósági felülvizsgálat mellett értékeljék, hogy a katonai szolgálat teljesítésének a menekült jogállást kérelmező személy által történő megtagadása a 2011/95 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontja alapján szükségképpen, vagy legalábbis nagy

valószínűséggel arra fogja-e vezetni utóbbit, hogy az ugyanezen irányelv 12. cikkének (2) bekezdésében említett bűncselekményeket kövesse el (lásd: ebben az értelemben: 2015. február 26-i Shepherd ítélet, C-472/13, EU:C:2015:117, 40. pont).

- 35 E ténybeli értékelésnek olyan valószínűsítő körülmények együttesén kell alapulnia, amelyek – a kérdéses körülmények összességére tekintettel, különösen ideértve a kérelemre vonatkozó határozat meghozatalának időpontjában a származási országra vonatkozóan fennálló valamennyi releváns tény, valamint a kérelmező egyéni helyzetét és személyes körülményeit – bizonyítják, hogy a helyzet egészében véve valószínűvé teszi az állítólagos bűncselekmények elkövetését (lásd: ebben az értelemben: 2015. február 26-i Shepherd ítélet, C-472/13, EU:C:2015:117, 46. pont).
- 36 A Bíróság továbbá úgy ítélte meg, hogy főszabály szerint nem kizártak azok a helyzetek, amelyekben a kérelmező – többek között amiatt, hogy nem a harci csapatokhoz tartozik, hanem például egy logisztikai vagy kisegítő egységhez került beosztásra – csak közvetetten venne részt ilyen bűncselekmények elkövetésében (lásd: ebben az értelemben: 2015. február 26-i Shepherd ítélet, C-472/13, EU:C:2015:117, 37. pont).
- 37 A szíriai általános polgárháborús helyzetben, amely az érintett kérelmének elbírálásakor, azaz 2017 áprilisában fennállt, és tekintettel különösen a háborús bűncselekményeknek a szíriai hadsereg – ideértve a hadköteles személyekből álló egységeket is – általi ismétlődő és rendszeres, a kérdést előterjesztő bíróság szerint nagymértékben dokumentált elkövetésére, úgy tűnik, nagyon nagy a valószínűsége annak, hogy egy hadköteles személy – a bevetési területétől függetlenül – arra kényszerül, hogy közvetlenül vagy közvetetten részt vegyen a kérdéses bűncselekmények elkövetésében, aminek az ellenőrzése a kérdést előterjesztő bíróság feladata.
- 38 Következésképpen a 2011/95 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontját úgy kell értelmezni, hogy konfliktushelyzetben a katonai szolgálata teljesítését megtagadó, olyan hadköteles személy számára, aki a jövőbeli katonai bevetési területét nem ismeri, egy általános polgárháborús helyzetben, amelyet az ugyanezen irányelv 12. cikkének (2) bekezdésében említett bűncselekményeknek vagy cselekményeknek a hadköteles személyeket bevető hadsereg általi ismétlődő és rendszeres elkövetése jellemez, a katonai szolgálat teljesítése azzal járna, hogy közvetve vagy közvetlenül részt vesz ilyen bűncselekmények vagy cselekmények elkövetésében, a bevetési területtől függetlenül.

A negyedik kérdésről

- 39 Negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2011/95 irányelv 9. cikkének (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy összefüggésnek kell fennállnia az ezen irányelv 10. cikkében említett okok és az ugyanezen irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontjában említett büntetőeljárás és büntetés között.
- 40 E kérdést nemcsak az említett 9. cikk szövegére, hanem szövegösszefüggésére, valamint az uniós jogalkotó szándékára is tekintettel kell megválaszolni.
- 41 Először is, a 2011/95 irányelv 9. cikke (3) bekezdésének szövegéből következik, hogy összefüggésnek kell lennie az ezen irányelv 10. cikkében említett okok, valamint a 9. cikke (1) bekezdése szerinti üldözésnek minősített cselekmények, illetve az ilyen cselekményekkel szembeni védelem hiánya között. Márpedig az említett irányelv 9. cikkének (2) bekezdése tartalmazza az üldöztetésnek az e 9. cikk (1) bekezdése értelmében vett tájékoztató jellegű felsorolását. Következésképpen a 10. cikkben említett okok és a 9. cikk (1) bekezdése szerinti üldözési cselekmények közötti összefüggés fennállásának követelménye többek között az e rendelkezés 9. cikkének (2) bekezdésében – ideértve annak e) pontját is – felsorolt üldözési cselekményekre is érvényes.

- 42 Másodszer ez az értelmezés megfelel magának a „menekült” fogalmának a 2011/95 irányelv 2. cikkének d) pontjában szereplő meghatározásának, amely olyan harmadik országbeli állampolgárra vagy hontalan személyre utal, akinek az esetében fennáll az e rendelkezésben felsorolt, és az irányelv 10. cikkében kifejtett öt ok közül legalább egy ok miatti üldöztetéstől való megalapozott félelem, és aki nem tudja, vagy e félelem miatt nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni, ahol szokásos tartózkodási hellyel rendelkezett.
- 43 Harmadszor, amint azt (24) preambulumbekzdése jelzi, a 2011/95 irányelv célja a Genfi Egyezmény értelmében menekültként történő elismerés közös feltételeinek elfogadása. Következésképpen az ezen egyezmény 1. cikke A. pontjának 2. alpontjában foglalt rendelkezéseknek megfelelően ezen irányelv a menedékjogban részesülést azokra a személyekre korlátozza, akik faji, vallási okok, nemzeti hovatartozásuk, meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozásuk vagy politikai meggyőződésük miatti üldöztetéstől megalapozottan félnek, amint az az irányelv (29) preambulumbekzdéséből is kitűnik.
- 44 A fentiekre tekintettel a 2011/95 irányelv 9. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az megköveteli az ezen irányelv 10. cikkében említett okok és az említett irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontjában említett büntetőeljárás és büntetés közötti összefüggés fennállását.

Az ötödik kérdésről

- 45 Ötödik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2011/95 irányelv 9. cikkének (3) bekezdésével összefüggésben értelmezett 9. cikke (2) bekezdésének e) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az ezen irányelv 2. cikkének d) pontjában és 10. cikkében említett okok, valamint az említett irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontja szerinti katonai szolgálatmegtagadás miatti büntetőeljárás és büntetés közötti összefüggés fennállását bizonyítottnak kell tekinteni pusztán amiatt, hogy a büntetőeljárás és a büntetés e megtagadással függ össze.
- 46 Először is meg kell állapítani, hogy a 2011/95 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontja – azáltal, hogy a konfliktushelyzetben történő katonai szolgálatmegtagadás miatti büntetőeljárásra vagy büntetésre vonatkozik, amennyiben a katonai szolgálat teljesítése bűncselekmény, vagy az ezen irányelv 12. cikkének (2) bekezdése szerinti kizáró okok hatálya alá tartozó valamely cselekmény elkövetésével járna – indokuk alapján határoz meg bizonyos üldözési cselekményeket, és ez az indok eltér az ezen irányelv 2. cikkének d) pontja és 10. cikke által kimerítően felsorolt okoktól, amelyek a faj, a vallás, a nemzeti hovatartozás, politikai meggyőződés avagy meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozás.
- 47 Igaz ugyan, hogy számos esetben a katonai szolgálat teljesítésének megtagadása politikai vélemény kifejeződése – függetlenül attól, hogy e vélemény a katonai erő mindenfajta alkalmazásának elutasításából, vagy a származási ország hatóságainak politikájával vagy módszereivel szembeni tiltakozásból áll –, vallási meggyőződés kifejeződése, vagy akár bizonyos társadalmi csoporthoz való tartozás indokolja azt. Ezekben az esetekben azok az üldözési cselekmények, amelyekre e megtagadás adhat okot, szintén ugyanezen okokhoz kapcsolhatók.
- 48 Mindazonáltal, amint arra a főtanácsnok az indítványának 67. pontjában rámutatott, a katonai szolgálat megtagadásának a fent említett öt üldöztetési októl eltérő okai is lehetnek. Ezt többek között az attól való félelem indokolhatja, hogy az érintett kiteszi magát a katonai szolgálat fegyveres konfliktus esetén való teljesítésével járó veszélyeknek.
- 49 Következésképpen annak elismerése, hogy a katonai szolgálatnak a 2011/95 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontjában meghatározott feltételek szerinti megtagadása minden esetben a Genfi Egyezményben előírt öt üldöztetési ok egyikéhez kapcsolódik, valójában más üldöztetési okokkal egészítené ki ezeket az okokat, és ily módon kiterjesztené ezen irányelv hatályát a Genfi Egyezmény

hatályához képest. Márpedig az ilyen értelmezés ellentétes lenne az uniós jogalkotónak az említett irányelv (24) preambulumbekzdésében kifejtett azon egyértelmű szándékával, hogy az Unión belül harmonizálja a Genfi Egyezmény értelmében vett menekült jogállás alkalmazását.

- 50 Ezért az ezen irányelv 10. cikkében említett üldöztetési okok legalább egyike és az ezen irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontjában említett büntetőeljárás és büntetés közötti összefüggés fennállása nem tekinthető bizonyítottnak, következésképpen nem vonható ki a nemzetközi védelem iránti kérelem értékelésével megbízott nemzeti hatóságok vizsgálata alól.
- 51 Ezt a következtetést megerősítik a nemzetközi védelem iránti kérelmek értékelésének a 2011/95 irányelvben előírt részletszabályai.
- 52 Ezen irányelv ugyanis a 4. cikkének (1) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy a tagállamok a kérelmező kötelezettségének tekinthetik, hogy a lehető leggyorsabban bemutassa a nemzetközi védelem iránti kérelme megalapozásához szükséges valamennyi bizonyítékot. A nemzetközi védelmet kérelmező nyilatkozatai azonban a tények és körülmények illetékes hatóságok által folytatott értékelésére irányuló eljárásnak csupán a kiindulópontját képezik (lásd ebben az értelemben: 2018. január 25-i F ítélet, C-473/16, EU:C:2018:36, 28. pont). Ugyanezen rendelkezés ugyanis előírja, hogy a kérelme szempontjából jelentőséggel bíró bizonyítékok értékelését – a nemzetközi védelmet kérelmező közreműködésével – a tagállam végzi.
- 53 Márpedig az illetékes nemzeti hatóságok által értékelendő, jelentőséggel bíró bizonyítékok között a 2011/95 irányelv 4. cikkének (2) bekezdése „a nemzetközi védelem iránti [kérelem] indokait” említi, amelyek szükségszerűen magukban foglalják azon üldözési cselekmények indokát, amelyeknek a kérelmező állítása szerint ki van téve. Következésképpen annak vizsgálat nélküli elfogadása, hogy a katonai szolgálatnak az ezen irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontjában említett körülmények közötti megtagadása miatti büntetőeljárás és büntetés a Genfi Egyezményben rögzített öt üldöztetési ok egyikéhez kapcsolódik, az említett irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében foglaltakkal ellentétben a „nemzetközi védelem iránti [kérelem] indokai” egyik lényeges elemének az illetékes hatóságok értékelése alóli kivonását eredményezné.
- 54 Mindazonáltal nem állapítható meg, hogy a nemzetközi védelmet kérelmezőre hárulna a 2011/95 irányelv 2. cikkének d) pontjában és 10. cikkében említett okok és a katonai szolgálat teljesítésének az ezen irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontjában foglalt feltételek szerinti megtagadása miatt őt érintő büntetőeljárás és büntetés közötti összefüggés bizonyítása.
- 55 Az ilyen bizonyítási teher ugyanis ellentétes lenne a nemzetközi védelem iránti kérelmek értékelésének a 2011/95 irányelv 4. cikkében meghatározott szabályaival. Egyrészt, amint arra a jelen ítélet 52. pontja emlékeztetett, ezen irányelv 4. cikkének (1) bekezdése csak azt teszi lehetővé a tagállamok számára, hogy a kérelmezőre hárítsák azt a terhet, hogy „a lehető leggyorsabban bemutasson a nemzetközi védelem iránti kérelem megalapozásához szükséges valamennyi bizonyítékot”, és az eljáró tagállamot terheli a kérelem jelentőséggel bíró bizonyítékainak értékelése. Másrészt, amint arra a főtanácsnok az indítványának 70. pontjában rámutatott, a 2011/95 irányelv 4. cikkének (5) bekezdése elismeri, hogy a kérelmezőnek nem lesz mindig lehetősége arra, hogy kérelmét dokumentumokkal vagy egyéb bizonyítékokkal támassza alá, és felsorolja azokat az együttes feltételeket, amelyek esetén az ilyen bizonyítékok nem szükségesek. E tekintetben a katonai szolgálat megtagadásának okai, és következésképpen azon büntetőeljárás, amelyet az maga után von, a kérelem szubjektív elemeinek minősülnek, amelyek közvetlen bizonyítása különösen nehéznek bizonyulhat.
- 56 E körülmények között az illetékes nemzeti hatóságoknak kell értékelniük – a nemzetközi védelmet kérelmező által előadott összes körülményre tekintettel – a 2011/95 irányelv 2. cikkének d) pontjában és 10. cikkében említett okok, valamint a katonai szolgálatnak az ezen irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontjában előírt feltételek mellett történő megtagadása esetén folytatott büntetőeljárás és büntetés közötti összefüggés hihető jellegét.

- 57 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy erős vélelem áll fenn arra vonatkozóan, hogy a katonai szolgálatnak az ezen irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontjában meghatározott feltételek melletti megtagadása az említett irányelv 10. cikkében felidézett öt ok egyikéhez kapcsolódik.
- 58 Először is, a 2011/95 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontjában említett üldözési cselekmények okának pontosításával nyilvánvaló, hogy az uniós jogalkotó nem kívánta megnehezíteni a menekült jogállásnak a katonai szolgálatot lelkiismereti okokból megtagadók általi megszerzését azáltal, hogy e jogállás megszerzését további feltételhez kötötte, hanem éppen ellenkezőleg, úgy vélte, hogy ezen üldöztetési ok főszabály szerint a menekült jogállásra jogosító öt üldöztetési ok közül legalább egyhez kapcsolódik. Ugyanis az ezen irányelvben a katonai szolgálatot lelkiismereti okokból megtagadókra történő külön utalás abban az esetben, ha a katonai szolgálat teljesítése arra kötelezné ez utóbbiakat, hogy béke elleni, háborús vagy emberiség elleni bűncselekményeket kövessenek el, teljes mértékben összhangban áll a fent említett bűncselekmények elkövetőinek a menekült jogállásból az irányelv 12. cikkében előírt kizárásával.
- 59 Másodszor, amint azt a főtanácsnok az indítványának 75. pontjában megemlítette, a katonai szolgálat teljesítésének megtagadása - különösen, ha az súlyos szankciókkal sújtható – lehetővé teszi annak feltételezését, hogy az érintett és a származási ország hatóságai között erős ellentét áll fenn az értékekkel és a politikai vagy vallási véleményekkel kapcsolatban.
- 60 Harmadszor, fegyveres konfliktus, különösen polgárháború esetében, és a katonai kötelezettségek alóli kibújárásra vonatkozó jogi lehetőség hiányában nagyon valószínű, hogy a hatóságok a katonai szolgálat megtagadását politikai ellenállási cselekményként értelmezik, függetlenül az érintett esetlegesen összetettebb személyes indokaitól. Márpedig a 2011/95 irányelv 10. cikkének (2) bekezdése szerint „[a]nnak értékelésekor, hogy a kérelmező üldöztetéstől való félelme megalapozott-e, nincs jelentősége annak, hogy a kérelmező ténylegesen rendelkezik-e az üldöztetés alapjául szolgáló faji, vallási, nemzetiségi, társadalmi vagy politikai jellemzőkkel, amennyiben üldözője úgy tekinti, hogy rendelkezik e jellemzőkkel”.
- 61 A fentiekből következik, hogy a 2011/95 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontját a 9. cikkének (3) bekezdésével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy az ezen irányelv 2. cikkének d) pontjában és 10. cikkében említett okok, valamint az említett irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontjában említett katonai szolgálatmegtagadás miatti büntetőeljárás és büntetés közötti összefüggés fennállása nem tekinthető bizonyítottnak pusztán amiatt, hogy e büntetőeljárás és büntetés összefügg e megtagadással. Mindazonáltal erős vélelem áll fenn arra vonatkozóan, hogy a katonai szolgálat teljesítésének az ugyanezen irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontjában pontosított feltételek melletti megtagadása az irányelv 10. cikkében felidézett öt ok egyikéhez kapcsolódik. Az illetékes nemzeti hatóságok feladata, hogy a szóban forgó körülmények összességére tekintettel ellenőrizzék e kapcsolat hihető jellegét.

A költségekről

- 62 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 9. cikke (2) bekezdésének**

e) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes – ha a származási állam joga nem rendelkezik a katonai szolgálat megtagadásának lehetőségéről –, hogy e megtagadást megállapítják abban az esetben, ha az érintett személy nem tette hivatalossá a megtagadását egy adott eljárás szerint, és anélkül menekült el a származási országából, hogy a katonai hatóságoknál jelentkezett volna.

- 2) A 2011/95 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontját úgy kell értelmezni, hogy konfliktushelyzetben a katonai szolgálata teljesítését megtagadó, olyan hadköteles személy számára, aki a jövőbeli katonai bevetési területét nem ismeri, egy általános polgárháborús helyzetben, amelyet az ezen irányelv 12. cikkének (2) bekezdésében említett bűncselekményeknek vagy cselekményeknek a hadköteles személyeket bevető hadsereg általi ismétlődő és rendszeres elkövetése jellemez, a katonai szolgálat teljesítése azzal járna, hogy közvetve vagy közvetlenül részt vesz ilyen bűncselekmények vagy cselekmények elkövetésében, a bevetési területtől függetlenül.
- 3) A 2011/95 irányelv 9. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az megköveteli az ezen irányelv 10. cikkében említett okok és az említett irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontjában említett büntetőeljárás és büntetés közötti összefüggés fennállását.
- 4) A 2011/95 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontját a 9. cikkének (3) bekezdésével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy az ezen irányelv 2. cikkének d) pontjában és 10. cikkében említett okok, valamint az említett irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontjában említett katonai szolgálatmegtagadás miatti büntetőeljárás és büntetés közötti összefüggés fennállása nem tekinthető bizonyítottnak pusztán amiatt, hogy e büntetőeljárás és büntetés összefügg e megtagadással. Mindazonáltal erős vélelem áll fenn arra vonatkozóan, hogy a katonai szolgálat teljesítésének az ugyanezen irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontjában pontosított feltételek melletti megtagadása az irányelv 10. cikkében felidézett öt ok egyikéhez kapcsolódik. Az illetékes nemzeti hatóságok feladata, hogy a szóban forgó körülmények összességére tekintettel ellenőrizzék e kapcsolat hihető jellegét.

Aláírások